

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Придунайська філія

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ВИБІРКОВОЇ)
«УПРАВЛІННЯ ТРАНСКОРДОННИМИ ЗВ'ЯЗКАМИ
ПІДПРИЄМСТВА»***

Спеціальність **D3 Менеджмент**

Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітня програма: **Менеджмент**

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Управління транскордонними зв'язками підприємства
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 16 Лабораторні заняття: 14 Самостійна робота студентів: 60
Терміни вивчення дисципліни	8 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/1_qsU6LyN_UQFDHATrRECLX2t7vPfcAl/view?usp=sharing

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Сарлачан Наталя Валеріївна	
Науковий ступінь	нема
Вчене звання	нема
Посада	викладач економічних дисциплін (основне місце роботи Ізмаїльська філія ДП «Асоціація морських портів України» Головний спеціаліст відділу Договірних відносин так тендерної документації
Дисципліни, які викладає НПП	виключно вибіркові Митний менеджмент та брокерська діяльність; Управління транскордонними зв'язками підприємства Проектування експортно-імпортних стратегій підприємства
Напрями наукових досліджень	Оптимізація договірних відносин та управління транскордонною взаємодією підприємств транспортно-логістичного сектору
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://drive.google.com/file/d/1UF8g2GUOH3cPtzIz56_uIQ6tcPAsqigr/view?usp=sharing

Анотація курсу. Дисципліна «Управління транскордонними зв'язками підприємства» фокусується на специфіці функціонування бізнес-суб'єкта в особливому економічному просторі — зоні транскордонності. На відміну від класичного менеджменту ЗЕД, де акцент ставиться на трансакції, цей курс розглядає підприємство як центральний вузол мережевих зв'язків, що інтегрований у спільні ланцюги створення вартості з партнерами по інший бік кордону. Студенти

вивчатимуть, як підприємству використовувати переваги прикордонного розташування для реінжинірингу бізнес-процесів, доступу до ресурсів суміжних територій та участі у програмах фінансової підтримки ЄС (Interreg, грантові фонди), перетворюючи кордон із бар'єра на стратегічний ресурс розвитку.

Предметом навчальної дисципліни є управлінські рішення та механізми реалізації господарської діяльності підприємства, що базуються на використанні потенціалу транскордонної кооперації, спільної інфраструктури та спеціальних правових режимів прикордонних територій.

Мета вивчення дисципліни. Сформувати професійні компетенції щодо проектування та управління моделлю діяльності підприємства в умовах транскордонності, забезпечуючи його конкурентоспроможність через інтеграцію в міжнародні кластери та єврорегіональні мережі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є дослідження трансформації бізнес-моделі підприємства під впливом чинників транскордонності та опанування інструментарію реінжинірингу бізнес-процесів на засадах регіонального маркетингу. Важлива увага приділяється навчанню ідентифікації та залучення ресурсів транскордонних грантових програм для модернізації виробничої діяльності, а також вивченню методики управління спільними транскордонними проєктами інвестиційного та логістичного спрямування. Курс передбачає критичне оцінювання впливу транскордонної асиметрії на операційну стійкість підприємства та розробку стратегій мінімізації специфічних прикордонних ризиків.

За результатами вивчення курсу студент повинен

знати:

- чинне законодавство, що регламентує безпосередню участь підприємств у транскордонних зв'язках (Закон України «Про ТКС», європейські регламенти);
- архітектуру транскордонних ланцюгів поставок та виробничих кластерів;
- процедури подання та супроводу грантових заявок підприємством у межах програм ТКС;
- критерії ефективності діяльності підприємства в умовах крос-кордонної взаємодії.

вміти:

- проектувати стратегію розвитку підприємства як суб'єкта транскордонного кластера чи єврорегіону;
- розробляти проєктну документацію для отримання спільного фінансування від фондів ЄС;
- адаптувати маркетингову стратегію підприємства до вимог спільного транскордонного ринку;
- розраховувати синергетичний ефект від реалізації транскордонних бізнес-ініціатив.

Пререквізити. Вивчення курсу базується на знаннях та компетентностях, здобутих під час опанування обов'язкових дисциплін фундаментальної та фахової підготовки. Ключовим підґрунтям є «Менеджмент», що надав базові знання про функції та методи управління. «Економіка підприємства» та «Маркетинг» заклали розуміння внутрішнього механізму роботи суб'єкта господарювання та принципів ринкової взаємодії. Дисципліна «Менеджмент ЗЕД» сформувала системне уявлення

про техніку здійснення зовнішньоекономічних операцій, що є необхідним для переходу до управління складними транскордонними зв'язками. Також враховуються знання з «Основ підприємницької діяльності» та «Інвестування» для оцінювання ресурсної бази та інвестиційної привабливості спільних проєктів.

Постреквізити. Оскільки дисципліна викладається у завершальному 8-му семестрі паралельно з такими обов'язковими курсами як Основи проектного менеджменту, Стратегічне управління підприємством та Основи наукових досліджень в менеджменті, вона забезпечує прикладне підґрунтя для їх освоєння. Набуті компетентності мають пряму логічну наступність у виконанні випускової кваліфікаційної роботи бакалавра, дозволяючи студенту фахово обґрунтувати проєктні рішення щодо розвитку підприємства в умовах транскордонності та інтеграції в міжнародні мережі.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 1	Підприємство в системі транскордонних зв'язків	Методи навчання: – проблемні лекції щодо трансформації бізнес-моделей в умовах транскордонності, навчальні дискусії про етичні та безпекові аспекти взаємодії з іноземними партнерами. – мультимедійні презентації успішних прикладів транскордонних кластерів та єврорегіонів, перегляд та аналіз кейсів реалізації проєктів за програмами Interreg. – воркшопи з реінжинірингу бізнес-процесів на засадах регіонального маркетингу, тренінги з розробки структури грантових заявок для транскордонних фондів ЄС. – рольові ігри «Підприємство — Грантодавець», моделювання процесу створення транскордонного логістичного ланцюга, кейс-стаді щодо нейтралізації ризиків в умовах правової асиметрії. Методи оцінювання – експрес-тестування знань чинного законодавства та регламентів ТКС, оцінювання активності та якості пропозицій під час обговорення моделей промислової кооперації. – складання «Паспорта транскордонного проєкту», розробка планів реінжинірингу процесів для заданих бізнес-ситуацій, підготовка аналітичних записок щодо вибору стратегії кластеризації. – демонстрація навичок роботи з інформаційними ресурсами (портали Interreg, Trade Map), захист результатів розрахунку синергетичного ефекту від транскордонної співпраці під час практичних занять.
Тема 2	Реінжиніринг бізнес-процесів підприємства на засадах регіонального маркетингу	
Тема 3	Стратегічне управління участю підприємства в транскордонних кластерах	
Тема 4	Управління транскордонними проєктами підприємства: від ідеї до грантової заявки	
Тема 5	Транскордонні ланцюги створення вартості та промислова кооперація	
Тема 6	Фінансові інструменти та інвестиційні механізми в транскордонній діяльності	
Тема 7	Управління ризиками та операційна стійкість в умовах транскордонної асиметрії	
Тема 8	Цифровізація та екологізація транскордонної взаємодії підприємства	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю залік		

Технічне обладнання та програмне забезпечення

Викладання дисципліни здійснюється у спеціалізованих комп'ютерних класах, де кожне робоче місце обладнане персональним комп'ютером. Для наочної демонстрації алгоритмів роботи з програмами використовується мультимедійне обладнання (проектор, інтерактивна дошка). Навчальний процес забезпечується необхідним прикладним програмним забезпеченням (пакети MS Office: Excel, Access, PowerPoint або аналоги), а також доступом до мережі Інтернет для роботи з хмарними сервісами, онлайн-реєстрами та джерелами відкритих даних.

Форми та методи контролю

Система оцінювання результатів навчання складається з поточного та підсумкового (семестрового) контролю, що дозволяє комплексно оцінити готовність здобувача до управління діяльністю підприємства в умовах транскордонності та розробки спільних міжнародних проєктів.

Поточний контроль здійснюється систематично на практичних заняттях, а також під час перевірки самостійної роботи. Його мета — перевірка теоретичних знань та практичних вмінь, зокрема здатності інтегрувати підприємство у транскордонні кластери, обґрунтовувати моделі реінжинірингу бізнес-процесів на засадах регіонального маркетингу, ідентифікувати можливості грантового фінансування та знаходити ефективні рішення щодо нейтралізації ризиків, зумовлених правовою та економічною асиметрією прикордонних територій.

Форми оцінювання охоплюють:

- захист результатів ділових ігор (моделювання створення транскордонного ланцюга створення вартості або промислової кооперації);
- презентація індивідуальних проєктів підготовки грантових заявок для програм транскордонного співробітництва (наприклад, Interreg або сусідства ЄС);
- участь у рольових моделюваннях взаємодії менеджменту підприємства з органами місцевої влади суміжних держав та представниками єврорегіонів;
- фахові дискусії щодо етичних аспектів транскордонної співпраці та управління соціальним капіталом у прикордонних громадах.

Письмові та практичні види робіт передбачають:

- виконання тестів на знання оновленого законодавства України та регламентів ЄС у сфері транскордонного співробітництва;
- розв'язання ситуаційних задач (case study) щодо розрахунку синергетичного ефекту від реалізації спільних інвестиційних проєктів;
- підготовку планів-сценаріїв логістичного та інфраструктурного забезпечення діяльності підприємства в межах транскордонних хабів;
- складання аналітичних записок за результатами діагностики потенціалу підприємства як учасника міжнародного кластера.

Методи контролю поєднують експрес-опитування, перевірку коректності складених паспортів транскордонних проєктів та аналітичних звітів, а також моніторинг активності здобувачів під час вирішення прикладних проблемних

ситуацій, пов'язаних із функціонуванням підприємства як центральної ланки мережевої взаємодії у прикордонному просторі.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
	Семінар 1 (Тема 1,2)	Семінар 2 (Тема 3,4)	Семінар 3 (Тема 5)	Семінар 4 (Тема 6)	Семінар 5 (Тема 7)	Семінар 6 (Тема 8)	Модульна контрольна робота	Залік**	
Робота на семінарі	6	6	6	6	6	6	20	20*	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Критерії та порядок оцінювання

Система контролю знань із дисципліни спирається на вимоги чинного «Положення про оцінювання знань студентів» і реалізується через накопичувальний механізм. Такий підхід гарантує врахування всіх досягнень здобувача протягом семестру, включаючи якість розробки транскордонних проєктів, результати модульного контролю та майстерність обґрунтування моделей реінжинірингу бізнес-процесів у межах міжнародних кластерів, забезпечуючи прозорість формування підсумкової оцінки.

1. Модульна контрольна робота (МКР)

Структура модульної контрольної роботи складається з тестових завдань для перевірки володіння понятійним апаратом у межах оновленого законодавства про ТКС, регламентів ЄС та методів управління спільними територіальними ініціативами. Крім того, робота передбачає виконання практичних завдань, які допомагають здійснити перевірку навичок самостійного проєктування діяльності підприємства в умовах транскордонності, зокрема вміння розробляти структуру грантових заявок, формувати логістичні ланцюги в межах єврорегіонів та обирати методи мінімізації ризиків правової асиметрії.

Критерії оцінювання МКР:

«Відмінно» (90–100% балів): студент надав правильні відповіді на тестові питання, розробив бездоганний план інтеграції підприємства у транскордонний кластер, продемонстрував глибоке розуміння інструментів фінансової підтримки ЄС та здатність гнучко адаптувати операційні процеси до вимог спільного ринку.

«Добре» (75–89% балів): студент загалом впорався із завданнями, але допустив несуттєві неточності в обґрунтуванні вибору партнерів у суміжних регіонах або обрав не найефективнішу модель реінжинірингу процесів для заданої ситуації.

«Задовільно» (60–74% балів): студент засвоїв базовий матеріал, проте допустив помилки у тестах або виконав практичне завдання з порушенням логіки проєктування

транскордонної співпраці (наприклад, невірно визначив джерела грантового фінансування).

«Незадовільно» (менше 60% балів): студент не зміг відповісти на більшість тестових питань, не виконав практичне завдання або продемонстрував повну відсутність навичок роботи з нормативною базою ТКС та методологією управління міжнародними проектами.

2. Оцінювання самостійної роботи (максимальна оцінка — 4 бали)

Самостійна робота здобувача (аналіз успішних кейсів євро регіонів, підготовка «Паспорта транскордонного проекту», опрацювання додаткових джерел з регіонального маркетингу та етики транскордонної взаємодії) оцінюється за результатами перевірки виконаних завдань або їх захисту під час практичних занять.

4 бали («Відмінно»): здобувач продемонстрував творчий підхід, глибоке розуміння потенціалу прикордонних територій та вміння самостійно обирати оптимальні інструменти ТКС для вирішення задачі. Робота виконана бездоганно: запропонована модель кооперації є раціональною, зроблено ґрунтовні висновки щодо синергетичного ефекту. Завдання здано у термін.

3 бали («Добре»): завдання виконано в повному обсязі, результати аналізу потенційних зв'язків правильні, але допущено незначні неточності в інтерпретації регламентів програм Interreg або нераціонально обрано інструменти управління ризиками.

2 бали («Задовільно»): робота виконана, але містить суттєві недоліки: помилки у структуруванні проектної заявки, відсутність варіантів диверсифікації транскордонних ресурсів; значні порушення вимог до логіки викладу. Або ж завдання виконано вірно, але здано з порушенням термінів.

0–1 бал («Незадовільно»): завдання не виконано або виконано фрагментарно, містить грубі помилки у виборі стратегії взаємодії (що призвели б до неефективності реального транскордонного проекту), або виявлено факт плагіату.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	2	0-1

3. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності

Для стимулювання творчої активності здобувачів та заохочення до поглибленого вивчення інструментів транскордонної кооперації, методів реінжинірингу бізнес-процесів та механізмів інтеграції підприємств у міжнародні кластери передбачено нарахування заохочувальних (бонусних) балів. До додаткових видів діяльності відносяться активності, що виконуються понад обов'язкові обсяги робочої програми.

3.1. Науково-дослідна та прикладна діяльність у сфері транскордонності

Бали нараховуються за демонстрацію вміння застосовувати професійні інструменти для розвитку діяльності підприємства в умовах транскордонного середовища:

- участь у науково-практичних конференціях та семінарах з проблематики транскордонного співробітництва, розвитку єврорегіонів, діяльності міжнародних кластерів або євроінтеграційних процесів — від 3 до 5 балів;
- розробка авторських прикладних рішень, таких як створення структури «Паспорта транскордонного проєкту», проєктування ланцюгів створення вартості в межах прикордонних територій або розробка моделей реінжинірингу процесів підприємства на засадах регіонального маркетингу — до 6 балів;
- участь у профільних кейс-чемпіонатах, бізнес-симуляціях з управління міжнародними проєктами, олімпіадах з міжнародного менеджменту або конкурсах проєктів транскордонного розвитку — від 5 до 10 балів;
- аналітична робота щодо дослідження потенціалу транскордонних ринків, аналіз успішних практик діяльності підприємств у єврорегіонах або підготовка звітів щодо залучення грантових ресурсів (Interreg тощо) — до 5 балів.

3.2. Навчальна дисципліна та систематичність

Заохочувальні бали нараховуються за високий рівень самоорганізації, дотримання дедлайнів та етики ділової взаємодії:

- Відвідування всіх лекційних та практичних занять без пропусків — 3 бали.
- Якісна систематизація навчального матеріалу, що включає наявність власної бази джерел з нормативно-правового регулювання ТКС, схем управління транскордонними проєктами та прикладів успішної кластерної взаємодії — 2 бали.
- Самостійне опанування додаткових інструментів, наприклад, вивчення спеціалізованих платформ (портали програм Interreg, європейські бази регіональної статистики), отримання сертифікатів за курсами з управління міжнародними проєктами або регіонального розвитку — до 4 балів.
- Своєчасне виконання та захист результатів кейс-стаді й проєктних завдань із дотриманням встановлених термінів — 3 бали.

Додаткові бали додаються до поточного рейтингу студента, при цьому загальна підсумкова оцінка за дисципліну не може перевищувати 89 балів (згідно з чинним навчальним планом для вибіркового компонента).

4. Підсумкове семестрове оцінювання (Залік)

Підсумкове семестрове оцінювання (залік) є обов'язковим етапом завершення вивчення дисципліни «Управління транскордонними зв'язками підприємства». Воно відбувається у формі автоматичного накопичення балів протягом семестру або шляхом виконання підсумкової залікової роботи.

Формою підсумкового контролю є залік, що проводиться у вигляді письмового тесту або комбінованого завдання, яке включає розв'язання прикладного кейсу з управління транскордонною діяльністю (наприклад, розробка концепції спільного інвестиційного проєкту або обґрунтування моделі реінжинірингу процесів підприємства для входу в міжнародний кластер). Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання та складається із суми балів поточного контролю, результатів модульної контрольної роботи та заохочувальних балів.

Студенти, які протягом семестру набрали 60 і більше балів та успішно захистили всі передбачені практичні завдання (кейси з аналізу транскордонної асиметрії та проектні пропозиції щодо співпраці в євро регіонах), мають право отримати залік автоматично.

Порядок формування оцінки:

- студенти, які виконали всі передбачені завдання (включаючи розробку паспортів проектів та аналітичних звітів) та набрали в сумі 60 балів або вище, отримують підсумкову оцінку без додаткового тестування на основі поточного рейтингу;
- студенти, які мають суму балів нижче 60 за умови виконання обов'язкового мінімуму робіт, а також ті, хто бажає підвищити свій результат, складають підсумкову контрольну роботу під час залікового заняття.

Для оцінювання результатів навчання впродовж семестру застосовується 100-бальна шкала, національна шкала та шкала ЄКТС.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Політика навчальної дисципліни базується на принципах академічної доброчесності, професійної етики та активної мережевої взаємодії, що моделює реальні умови роботи підприємства в транскордонному просторі.

1. Академічна доброчесність.

Очікується, що всі проектні напрацювання, паспорти транскордонних проектів та плани реінжинірингу бізнес-процесів будуть виконані студентом самостійно. Використання аналітичних даних із відкритих джерел (статистика євро регіонів, звіти Interreg) є обов'язковим, але має супроводжуватися належними посиланнями. Будь-які прояви плагіату або копіювання чужих грантових заявок без власної концептуальної обробки є неприпустимими. Штучний інтелект може бути використаний як інструмент збору інформації чи структурування тексту, проте фінальне стратегічне рішення та обґрунтування мають належати студенту.

2. Відвідування та дедлайни.

Оскільки курс має прикладний характер і передбачає роботу над спільними ініціативами, відвідування практичних занять є критично важливим для формування навичок командної взаємодії. Своєчасність подання проектної документації

розглядається як індикатор професійної надійності менеджера. Роботи, здані з порушенням дедлайнів без поважних причин, оцінюються за знижувальним коефіцієнтом. Активна участь у дискусіях та рольових іграх протягом семестру дозволяє накопичити бали для автоматичного отримання заліку.

3. Професійна етика та комунікація.

Під час занять заохочується дотримання ділового етикету та повага до думок колег, що імітує середовище транскордонних переговорів. Студенти мають демонструвати толерантність та розуміння крос-культурних особливостей партнерів, що є невід'ємною частиною управління зв'язками в євро регіонах. Офіційним каналом комунікації є навчальна платформа (ZOOM) та корпоративна пошта, де листування має відповідати стандартам ділової етики.

4. Робота з цифровими ресурсами.

Здобувачі зобов'язані використовувати актуальну нормативну базу та перевірені інформаційні ресурси (офіційні сайти програм ТКС, статистичні бази ЄС). Під час презентації результатів самостійної роботи вітається використання інструментів візуалізації даних та цифрових платформ для проєктного менеджменту.

5. Порядок оскарження оцінок та перескладання.

Студент має право на роз'яснення отриманої оцінки за практичне завдання або МКР протягом трьох робочих днів після її оголошення. Перескладання або доопрацювання проєктних завдань можливе у терміни, визначені графіком освітнього процесу, за умови виконання мінімального обов'язкового обсягу робіт.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Про міжнародне територіальне співробітництво України : Закон України від 24.04.2024 № 3668-IX. Відомості Верховної Ради України від 13.08.2024. 2024 р. № 30. Ст. 213. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text.
2. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями : Мадридська конвенція від 21 трав. 1980 р. : ратифіковано Законом України від 21 верес. 1993 р. № 3432-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_079
3. Митний кодекс України : Закон України від 13 берез. 2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
4. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квіт. 1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
6. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
7. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності : Закон України від 23 груд. 1998 р. № 351-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14>

8. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (Incoterms 2020). URL: <https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/incoterms-2020/>

Допоміжна література:

1. Avdieyeva K., Kobylkin D. Огляд підходів до управління транскордонними проєктами в галузі безпеки. *Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*. 2024. № 30. С. 205–219. DOI: <https://doi.org/10.32447/20784643.30.2024.20>
2. Волкова Н. Транскордонне співробітництво України з країнами ЄС в умовах російсько-української війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-52>
3. Головчанська В. І. Європейський досвід транскордонного співробітництва: перспективи імплементації в Україні. *Регіональна економіка*. 2024. № 4 (114). С. 137–145. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-4-15>
4. Згурська Ю. Транскордонне співробітництво як драйвер розвитку міжнародного ділового туризму. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2023. Вип. 2 (29). С. 39–47. DOI: <https://doi.org/10.33108/sepd2023.02.039>
5. Зеліч В. В. Теоретичні засади здійснення транскордонного співробітництва підприємств. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 19. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/115.pdf
6. Кобеля-Звір М. Грантові програми транскордонного співробітництва: можливості, перспективи, перепони. *Економічний простір*. 2023. Вип. 186. С. 44–48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/186-8>
7. Корнелюк О., Матюшок В. Транскордонні програми та проєкти в Україні. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2021. № 2 (10). С. 199–212.
8. Куркова К. М., Даниленко А. О. Транскордонне підприємництво: концептуальні підходи до врегулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Вип. 91. Ч. 3. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.3.17>
9. Реінжиніринг бізнес-процесів на засадах регіонального маркетингу як інструмент транскордонного співробітництва з ЄС / Н. В. Писаренко, О. П. Тищенко, Л. П. Гуляєва та ін. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 2 (30). URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2a78c778-e52f-441b-b730-9466974bc659/content>
10. Селменський М. С. Аналіз транскордонної співпраці як форми стабільного партнерства між Україною та ЄС. *Часопис Київського університету права*. 2023. № 3. С. 244–247.
11. Транскордонне співробітництво як інструмент місцевого та регіонального розвитку : аналіт. доп. / В. В. Химинець, А. А. Головка, О. І. Мірус. Київ : НІСД, 2021. 47 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-05/block_transkordon.pdf
12. Юрків А. М. Розвиток транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції України. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2024. № 3. С. 57–62. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-57-62>

Інформаційні ресурси

Офіційні державні та міжнародні портали:

1. Портал транскордонного співробітництва (Міністерство розвитку громад та територій України) URL: <https://mindev.gov.ua/diialnist/mizhnarodna-spivpratsia>
2. Національний інститут стратегічних досліджень (НІСД) URL: <https://niss.gov.ua/>
3. Державна митна служба України URL: <https://customs.gov.ua/>

Європейські ресурси та програми співпраці:

1. Association of European Border Regions (AEBR) URL: <https://www.aebr.eu/>
2. Interreg.eu —URL: <https://www.interreg.eu/>
3. Програма «Польща – Україна» URL: <https://www.pl-ua.eu/>

Статистичні та аналітичні бази:

1. Державна служба статистики України (Держстат) URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
2. Eurostat URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
3. Trade Map (International Trade Centre) URL: <https://www.trademap.org/>